

լորն էլ մեծ յարգութեամբ, լուսավառութեամբ և ամենաշքեղ հանդիսի և պատուով մեծարում է ժողովուրդն և մինչև իսկ բովանդակ քաղաքն:

Կայ այս քաղաքում ընտիր աւագան նաւաշինութեան, բաւականին մեծ. որ կարող կը լինի ստանալ մեծ և առաջին կարգի նաւեր: Հօնկ-Քօնկ և Վամբու նաւային շինութեանց ընկերութիւնն ունի 3 մեծ գործատունք, երկուսն Քավու-նում և մին Ապերտինում: Այս ընկերութիւնն՝ մեքենագործութեան և ատաղձագործութեան վերաբերեալ ամենայն հարկաւոր բաներն ունի և ինչպէս երեւում է, երբէք ազատ չէ գործից: Այժմ սոյն այս ընկերութիւնը շինում է մի այլ աւելի ընդարձակ աւագան նաւաշինութեան Քավունում պատերազմական և այլ մեծամեծ նաւերի շինութեան համար: Կան և այլ մի քանի ընկերութիւնք որք նոյնպէս շինում են զանազան և առաջին աստիճանի նաւեր:

Կան բազմաթիւ ընտիր հիւրանոցներ, յորոց գլխաւորներն են Հօնկ-Քօնկ հիւրանոց մօտ մեծ ժամացոյցի աշտարակին: Վիզթօրիայ և այլ շատեր որք կազմում են քաղաքի ամենալաւ մասն:

Կան բազմաթիւ Անգղիարէն լըրագիրք, օրական հրատարակող, որք են Հօնկ-Քօնկայ օրական լրագիր որ դուրս է գալիս առաւօտներն: Շէն Մէլ և Հօնկ-Քօնկ թէլէգրաֆ դուրս են գալիս երեկոյներն: Կայ և այլ մի լրագիր որ հրատարակվում է 15 օրն մի անգամ Անգղիական Մէլի մեկնելու առաւօտն: Տէլէ Բէն և Շէն Մէլ հրատարակվում են շաբաթական եւս: Թէլ Հօնկ-Քօնկ Գալէի Բէնի մի կրօնական թերթ է, որը հրատարակվում է շաբաթն մի անգամ: Օ էլ Մէլ մի Բօրթօքէզաց լրագիր է, հը-

րատարակվում է շաբաթն երկու անգամ: Թէլ Կալէի Բէնի Կալէի հըրատարակվում շաբաթն մի անգամ: Կան և այլ շատ Ձինթական, Ճարօնական ևն. լրագիրներ որք հրատարակվում են տարեկան, ամսական, շաբաթական և օրական:

Կան բազմաթիւ գործարանք: Շաքարի, Սառուցի, Առասանի, Ապակւոյ, Ատամի փոշւոյ ևն. ևն:

Կան բազմաթիւ գիւղօրայք կըղղում, յորոց գլխաւորներն են Շօքայման, մի գեղեցիկ ծոցի վերայ: Ապերտին կղզւոյ հարաւային կողմն ունի մի գեղատեսիլ փոքր նաւահանգիստ և երկու ընդարձակ աւագան նաւաշինութեան, ևն: Փօքօլմ Ապերտին գնալուն ճանապարհին վերայ, Վիզթօրիայ գլխաւոր քաղաքից 4 մայիլ հեռաւորութեամբ մի գեղեցիկ գիւղ է որը ունի լաւ ծովային տեսարան, առողջարար օդ, պատուական ջուր, գեղեցկաչէն տներ շրջապատեալ սքանչելի պարտէզներով: Փօքօլմ են գնում բոլոր նշանաւոր և մեծամեծ Եւրոպացիներն ամառային տաք եղանակներին: Գաղիացի քարոզիչներն ունին այդտեղ մի գեղեցիկ եկեղեցի:

Ըսթէյնլի շինուած է կղզւոյ հարաւային ափամասին կողմն մի փոքր ծոցի վերայ. սրանից երեք տարի առաջ այդտեղ զօրաց բնակութիւն կայ եղած, բայց այժմ միանգամայն քանդուած և գիւղն բոլորովին ամայացած է: Վիզթօրիայից մինչեւ Ապերտին Շօքիվան և Ըսթէյնլի շինուած է շատ ընտիր կառքերի ճանապարհ:

Հօնկ-Քօնկ նաւահանգստի դէմն է Քավուն, որը մի փոքրիկ քաղաք է 4 քառակուսի մայիլ տարածութեամբ և որը յանձնուած է Մեծին Բրիտանիոյ 1861 ին: Այստեղ ևս կան նոյնպէս բազմաթիւ եւրոպական տներ շրջապատեալ ամենա-

տեսակ ծառերով և անհամար պարտէզներով: Հօնկ-Քօնկայ բնակիչներն ամառային տաք եղանակներին այստեղ ևս գնում են որպէս ամառանոց: Քավուն ունի մի ընդարձակ աստղաբաշխական դիտարան, մի մեծ քաղաքային ոստիկանութիւն: Վիզթօրիայ գլխաւոր քաղաքի, և Փավունի մէջ տեղում կան բազմաթիւ փոքր շոգենաւեր ու նաւակներ որք շարունակ բանում են:

Հօնկ-Քօնկայ ամբողջ բնակիչների թիւն է 160.402 ի բաց առեալ եւրոպացիներն՝ որոց թիւն է 7990 և Հնդկաստանից եկած ոստիկանութեան քաղաքագահ զինուորներն որոց թիւն է 1722:

Գաղաքի օդն մի ժամանակ շատ վատ և անառողջարար լինելուն, զօրքերից շատերն մեռնում են եղած, և այդ պատճառաւ կառավարութիւնը ստիպուած է լինում նոր գետին կտրելու և զանազան ծառեր անկելով միանգամայն օդն փոխելու, որոյ նման պատուական և առողջարար քաղաք շատ հազուագիւտ է այսօր: Տարեկան եկած անձրեւի չափն է 80 բթաչափ իսկ ջերմաչափի աստիճանն է 43-89 (Տէլ-Տ):

... Միւլէլիֆ, Աւտղղըմըզ մէվսուգ պիր խապէրէ կէօրէ, Պայատտա, պազը քիմ սէլէր, Ապագայախնամ նամընտա պիր ընկերութիւն թէլքիլ խիպ, պուռուն իսէ պաշը գըշը պէլլիսիզ օլտուղու հալտէ, անճագ պէշ օն գանձապետի պուլունմագտա իմիշ, վէ պուռլարըն հէր պիրիտէ, պիրպիր լէրինտէն պիրապէր, մէօհիւրսիւզ օլտրագ, քէնտի իմզայարը թահ թընտա երկլէրճէ վէ պէլքիտէ պիրլէրճէ ղուրուշլուգ անդորրագիրլէր, մէյաանը թէտավիւլէ չըգարարագ, զէվալըլէ հալիւի ալ-

տատըզ բարա տէվլիրմէքտէ, վէ մէպլաղը մէզըրլուրուտա, ալէսիւր-թուր տէրճէպ իթմէքտէ իմիշլէր:

Գէյֆիլէթ մահէլլի թաղ. խորհուրդա պիլտիրիլտիկինտէն, հէր նէ գատար, մէրգուժան իմզա սահիլէրինի չաղըրըպ թէֆթիլիթ միշ, վէ իգրարլարընը ալմըշ խէտէ, հէնուգ հիշ պիր սէմէրէթ/կէգրիլէմէմիշ տիր, պիզ իսէ վաղիֆէմիզ իգթիզտսընճա, պուլմագուլէ քէսանտէն սաղընմագլըզը, հալիլէ նասիհաթ իտէրէք, բաթրիգիւանէնին տախի նազարը տիգաթընը տալէթ իտէրիզ: Չիւնքի, պուռլարըն պուլ քիւթախլըղընը, ումում ընկերութիւնլարա մազարաթը տօգուճաճաղը պի իշթիպահ տըր:

1885 Ղեկտ. 5 Պայատ

Ճ Ա Շ Ո Կ
ՈՍԿԵՂԵՆ ԴՊՐՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՈՐԵԱՅ
Պատմական, Գիտական, Բանասիրական Այլովքն հանդերձ
ԸՆԴ ԽՆԱՄՈՎ
Մ. Մատթեայ Գարագաշեան և Յ. Գուրգենի

Յառաջիկայ յունվար 1 էն կսկսի հրատարակուիլ Հանդէս հին հայերէն լեզուաւ, յօրինիչը են Տեարք Ա. Մ. Գարագաշեան և Յ. Գուրգէն, գործակցութեամբ այլոց հայերենագիտաց:

Նիւթը են պատմական, գիտական, բանասիրական և այլն: Տարեկան բաժանորդութեան գինն է 25 դահեկան ոսկի կանխիկ: Գաւառացի և օտար երկրի բաժանորդը կը վճարեն թղթատարի ծախքն որ է տարեկան 6 դահեկան արծաթ: Նոքա որ գը փափաքին լինել բաժանորդ Հանդիսիս կարեն ղիմել

անձամբ կամ դրով առ գրավաճառ Յովսէփ Դաֆաֆեան, Կ. Պոլիս Չաղ մագճըլար թիւ 20

Ի Լ Ա Ն
Եարընքի բազար կիւնիւ Պատ. Ա. Ասատուրեան էֆ. Ֆինճանճըլար եօ. ղուշունտա վագը Ամէրիգան խանը իպատէթխանէսինտէ վագ իտէճէք տիր:
Իպատէթէ էօլլէտէն իքի սաաթէվլէլ պաշլանըլըպ, պիլթիւն խըտմէթ պիր սաաթ սիւրէճէք տիր:

ՄԱՐԻԱՖԻՅԵԷ		
ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐԱՍԱՐ		
էօհ. Ում	(Տ Սէրի)	
" " Դեկտ. 6	աղշամ գարան.	15-20
" " 7	սապահ աշ.	15-18
" "	էն եիւքէք	15-22
" "	էն աշաղը	15-16
" "	սաաթ 5 տէ	15-18
Ա. Սէրի ինկիլիզ լիւրաը		26-20
Բ. " "		15-20
Գ. " Օսմանլը լիւրաը		15-17
Իւնիֆիէ		70-20
Բուվիլ շըմէնտըֆէր		55-
Բարօր ղուրուշ		00
Հափաէսիզ		7-20
Ագէէ ֆայիզի		6-
ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻՆԱՆՍ		
Գրէտի ժէնէրալ	6 1/2	6-2
Սօմէթէ ժէնէրալ	6 1/2	5-16
Իսթանպուլ պանդաը		5-25
Սօմէթէ Օթօման		5-15
Թրսմիլայ	5 1/2	280-
Հաթիուլ (մատէն)		52-
—		
Օսմանլը Լէրաը 100	ըրրաշաշ	22 փր.
Ինկիլիզ լիւրաը		110-10
Ֆրսնըզ ալթուռու		87-25
Բօլ		90-12
Գրիվից ալթուռու		51-10
Պէհազ մէհիտիյէ		107-56
Մէթալիգ		98-
Պէշլիք		102-20
Ալթըլըզ		102-25
Գարպօն գայիմէսի գարիք		-918

Ի Լ Ա Ն

Պու տէֆա Գալաթատա, Գուր- շունլու խանքնտա, ալթ գաթտա, գաթունուն իթթիսալինտէ, 16 նիւ- մէրօ իլէ մուրադ գամ մաղաղատա, Գըպըքըն էն ալէա ճինս վէ նէֆիս շարապը իլէ, քէզալիք իզմիրին պի- ըինճի նէվինտէն օլան մասթիգա- լարընտան ֆիրուխթ օլունմագտա պուլունուպ, մէզքիւր շարապըն, գուլվէթսիզ վէ տէրմանսըզ օլան- լարա, վէ էզճիւմլէ քէյֆսիզլիքտէն եէնի չըգըջ պուլունանլարա, դա- եէթլէ նաֆի օլաճաղընա տայիր նի- չէ աթըպպա վէ էրպապը ֆիւնուն թարաֆլարընտան թահսին վէ թալ- սիլիէ օլունմուշ պուլունտուղու կի- պի, ֆիեաթը տախի, ալէալըղընա նիսպէթլէ, դաեէթլէ էհվէն օլտու- ղունտան, թէշըիֆ վէ իշթիրաքընա րաղպէթ պուլունան զէվաթըն մէմ- նուն օլաճաղլարընտա ապա շիւքհէ եօգ տուր:

Մէզքիւր մաղաղատա նէֆիս գօն- եագ տախի պուլունմագտա տըր:

Ի Լ Ա Ն

Ասլէն Գուր-գաթունու նամտար Հայ հօգգապաղ Գարանֆիլ, դա- թէն էնվայի հիւնէրլէր պիլմէքտէ օլտուգտան պաշգա, մուախիքէնտէ Պրանսըզ պիր հօգգապաղտան տա- հա սայիր շայեանը թէհայեիւր հիւ- նէրլէր թահսիլ իթմիշ օլտուղուն- տան, վէ պազը դաթլարըն, օլեօլ- տա պազը հիւնէրլէր թահսիլի ար- ղունսինտէ պուլունտուղլարընը ի- շիթմիշ պուլունտուղունտան, կէրէք օլեօլտա հէվէսքեար զաթլարա տէրս իթասըյա պիր ալ զարֆընտա միգ- տարը քիֆայէ չէ, էօյրէթմէքիլիէ, վէ կէրէք տիւկիւնլէրտէ, զիյնէթ- լէրտէ, ճէմիյնէթլէրտէ վէ սուարէ- լէրտէ իճրայի էնվայի հիւնէրլէր ի- տէրէք հէր քէսին մահգուղիյնէթլինի մուճիպ օլմագլըղա հաղըր պուլուն- տուղունու, վէ քէնտիւնի կէօր- մէք արզու իտէնլէրին, թահթա- գալէատա, Պալթաճը խանըն գար- շըսընտա վագը գահվէտէն սիւալ իլլէմէլէրինի պէեան իտէր:

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ն ՊԱՐԵՂԻՆԱՑ

Կ. Պօլիս Թահմիզ էօնիւ փողոց թիւ 39 Աղբիւրին ճիշդ գիմաց:

Այս վաճառատուն՝ որ 1883 օ- գոստոս 1 ին հաստատուած է, մի քանի ձախող ձեռնարկուներու ան- յաջողութեան վրայ շատերու գո- յացուցած կարծեաց հակառակ- ցայ՝ օր կանոնաւորապէս շարունա- կելով, անգամ մ'ալ կը վերահա- տատէ թէ Հայը ամեն պատուա- բեր գործի ընդունակութիւն ունի, և կրնայ յառաջ տանիլ զայն ու գար-

գացնել եթէ քիչ չատ քաջալերու- թիւն վայելէ:

Ապաքէն մեծահաւատ լինելով որ ազգասիրական զգացում կրող ա- մեն ազգայնոյ յոյժ փափաքելի է օտարին մենավաճառն համարուած ունէ գործի ի Հայս զարգացումն, յուսալից եմ թէ օր քան զօր ա- ռաւել համակիր ընդունելութեան պիտի արժանանամ սիրելի ազգայ- նոց կողմանէ:

Վաճառատանս մէջ կը ծախուի օր-աւ ճիւղ, փոքր թէ մեծ քանա- կութեամբ, նպարեղէնի վերաբեր- եալ ամեն աեսակ ընտիր ապրանք:

Մեղի Տէրմէն

ՏԵՆԻՉՃԷ ԳԱՋԱԼԱՐ

Լ Ա Յ Օ Ն Ս Ի Է Ր

Նագլիյիէճէ թէհլիքէլէրէ վէ հէր նէվի գաղալարա գարշը Սիկուրթա գուլմբանեասը:

ՊՈՒ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱ ԻԼԷ ԳՕՄԲԱՆԵԻ ԼԻՕՆԷՉ ՄԱՐԻԹԻՄ ՆԱՄ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ ՊԻՐԼԷՇՄԻՇ ՏԻՐ ՍՕՄԻԷԹԷ ԱՆՕՆԻՄ ՕԼՈՒՊ, ՎԷ 25.000.000 ՍԷՐՄԱԵՍԻ ՎԱՐ ՏԸՐ. 25.000.000

Շարէ Բար-ճըն, Թիւրքիւնը Էլիօթ Էլմուշ Էլ Գուր-դէնէլ Էլմի- իւնապըտա ուսուցիչ Էլմուշ Էլմուշ Էլմուշ

ՄՕՆՍԻԷՕ ՍԻԼՎԷՆ ՄԻԼ ՏԻՐ

ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՀԱԼԱՃԵՍՆ ԽԱՆՏԱ ՆՐ. 6-7-8-9

Կէրէք վաքօր վէ կէրէք եէլքէն սէֆինէլէրի իլէ նագլ իտիլէն էմ- թաա ու էշեա իլին, գաղա վէ թէհլիքէլէրէ գարշը Սիկուրթա: Վէ քէզալիք կէրէք վաքօր վէ կէրէք չըմէնտըֆէր իլէ նագլ իտիլէն կը- րուքօ, վէ միւճէվհէրաթ, վէ սայիր գիյդըյմէթ էշեա իլին զայնէթլէ ինսաֆանէ շարթլար վէ էհվէն ֆիւաթլար իլէ Սիկուրթա:

Մուգավէլէնամէլէրի ինկիլիզճէ օլունպ, տօքիւմանլարընը վէ նիղամ- նամէլէրինի հալի տիր, վէ զայիաթ իլէ ալարեաթ շարըն լաղըմ կէ- լէն պէտէլլէրի Լօնտրատա, Լիլըրընլատա, վէ մահէլլի սայիրէտէ թէ- էտիյնէ օլունուր:

Պիր գաղաեա եա թէհլիքէեէ ուղարեարագ էօլիւմ թէհլիքէսինտէ պուլունան, վէ պիր թարաֆը քէսիլէն եա սագաթ օլան վէ մէճրուհ օլան, վէ չալըչամագ հարտէ պուլունան քիմէսէլէր իլին, զայնէթլէ էհվէն պէտէլ իլէ Սիկուրթա:

Պունտան զիեատէ մալիւ մաթ ալմագ արղունսինտէ պուլունան զաթ- լար, Գալթաթտա, Հալաճեան խանտա, 6-7-8-9 նիւմէրօլար իլէ միւ- րաղգամ օտալարտա մուգըմ ԱճԱՆ ԺԷՆԷԼՐԱՄ ՆսիէՕ Սիլվէն Միլէ միւրաճաթ իլլէմէլէրի:

Թիւրքճէ, Պրանսըղճա վէ էրմէ- նիճէ լիսանլարընա ալինա, վէ միւս- թադիւմ իւլ աթվար պիր տէլիգան- լը, տալա վէքիլի վէ եախօթ թիւճ- ճար եանընտա եաղըճըլըդ իթմէ- կէ արզուքէշ օլտուղունտան, իւ- ղունու օլանըն, Չարշույի քէպիւր տէ, Վարաքճը խան սօգաղընտա, Յէ նիւմէրօլու Սարաֆ Գարեգին էֆ. Համբարճումեանա միւրաճա- աթ իթմէսի իթթար օլունուր:

ՄԻԼՍԻԻ ՊԱՐՏՕ

Սէնինի մէտիտէտէն պէրու, Իս- թանպօլտա տաալա վէքեալէթլէ- ըինտէ պուլունարագ, էլեէվմ Գա- լաթատա Վօլօտա վէ Չինար սօգա- ղընտա, Նարլեան խանընտա մուգը- իւմ Պրանսըղը շէօհրէթշուար Միւ- սիւ ՊԱՐՏՕ պու քէրէ, մէքլէպի հուգուգու Շահանէտէն մէհլու- նիյնէթ ըուղունունու հայիզ ճիլի- ԵԱՆ ՍԱՐԳԻՍ Էֆէնտիւրի ըիֆագա- թընա ալարագ, սըրֆ էճնէպի գօն- սօլաթօլարլա պիրինճի մէճիսի թի- ճարէթէ աեիտ միւլթէլիթ տաա- վալարընտան պաշգա, պունտան պէօյլէ, միւլքիյնէ վէ հուգուգըյ- եէ, վէ թիւճճարիյնէեէ, վէ ալէլ իթլագ ումուրու ճէզալիյնէեէ աեիտ տաալիյի Օսմանիյնէեէ տախի գա- պուլ իտէճէք տիր:

Պրանսըզ խասթախանէսինտէ պիր խալիլ զէման քէսպի թէճրիւ- պէ իթմիշ օլան Տօքթօր Ռօպէնսօն էֆէնտի, Դիւլ վէ Գալթաթ խասթա- լըզլարընը, եէնի ուսուլլար իլէ թէտալի իթթիլի կիպի, Խար- եօլա խասթալըզլարընը տախի, պիր սուրէթի մախսուսէ վէ միւ- քէմէլէտէ թէտալի իթմէքտէ տիր:

Տօքթէօր Էլմիւշ պիր մաքինա իլէ, քէք զիեատէ սու հուլէթլէ Դիւլ Էլմիւշ տիր:

Թապիպի մէրգում, հէր կիւն սաաթ 4 տէն 7 եէ գատար եէնի- ճամի բօսթախանէսի գարշըսըն տա, նիւ-Եօրք Էհզախանէսինտէ պուլունուպ, հէր թարաֆտան միւրաճաթ իտէն խասթալարը- նա սուհուլէթ վիլմէքտէ տիր: Պուգարա մէճճանէն թէտալի օլունմագ տա սըր:

Ի Խ Թ Ա Ր

Գալաթատա Եէնիճամիի շէրիֆ գաթունու իթթիսալինտէ վագը, վէ 13 նիւմէրօ իլէ միւրաղգամ Ս. Մ. Մինասեան վէ գուլմանեաթը նամըլ- լա մաարուֆ մաղաղատա պուլունան էմթաա ու էշեա պու հաֆթատան պէտ իլէ, զայնէթլէ էհվէն ֆիեաթլա ֆիրուխթ օլունմագտա օլտուղուն- տան, րազպէթլու էհալիմիլիյն, մէգ- քիւր մաղաղաեք թէշըիֆ իլէ նա- զար գըլմալարը, վէ պու ֆուրսաթ- տան իսթիֆատէ իլլէմէլէրի իթթար վէ տալէթ օլունուր:

ՏՕԳԹՕՐ ՏՕՊՐԱՇԵՆԱՆ ԷՃԷՆՏԻ

Ինկիլթէրրա մէքթէպի Թըպպիյէսի աա- զասընտան պուլունան Տօքթօր Տօպրաշ- եան Էֆէնտի, պու տէֆա Լօնտրատան ալտէթիւտէ, քէնտի իգամէթկեալընը, Պէյօղլունտա, Սաղ սօգաղտա վագը 7 նիւ- մէրօլու խանէեէ նագլ իլլէմիշ տիր:

Ը Ն Դ Ա Ր Ջ Ա Կ

Օ Ր Ա Ց Ո Յ Ց 1886

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻԻՆ

Ս. Փրկչի ԱՉԳԱՅԻՆ ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԻ

Գ/ն 3 Ղրուշ

ՏՕՊԱՐ. Գ. ՊԱՂՏԱՆԵԱՆ

(Սը-Դալ)

Կեղրոնատեղին է տպագրատան գրա- տունը Կ. Պոլիս Յակոբեան խան թիւ 14:

ՊԱՐՉ ՕՐԱՑՈՅՑ

1886

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻԻՆ

Ս. Փրկչի ԱՉԳ. ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԻ

Դին 40 փարայ

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց ջրով: Մասնաւոր վաճառատեղին է՝ Գալաթեան գրատունն: